

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)
της 12ης Ιουλίου 2001 *

Στην υπόθεση T-120/99,

Christina Kik, κάτοικος Χάγης (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τον G. L. Kooy, δικηγόρο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από την

Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τις Κ. Σαμώνη-Ράντου και Σ. Βώδινα, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

κατά

Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα), εκπροσωπούμενοι από τους O. Montalto και J. Miranda de Sousa, επικουρούμενους από τον J. Bourgeois, δικηγόρο,

καθού,

υποστηριζομένου από το

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τον S. Ortiz Vaamonde, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και το

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τον G. Houttuin και τον A. Lo Monaco,

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του τρίτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) της 19ης Μαρτίου 1999 (υπόθεση R 65/98-3),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Mengozzi, Πρόεδρο, R. García-Valdecasas, V. Tiili, R. M. Moura Ramos και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη το δικόγραφο που κατατέθηκε στις 19 Μαΐου 1999 στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στις 18 Αυγούστου 1999 στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου,

έχοντας υπόψη την παραπομπή της υποθέσεως σε πενταμελές τμήμα,

έχοντας υπόψη τα υπομνήματα παρεμβάσεως του Βασιλείου της Ισπανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10, 20 και 22 Μαρτίου 2000 αντιστοίχως,

έχοντας υπόψη τη διάταξη του προέδρου του τετάρτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου περί απορρίψεως ως εκπροθέσμου της αιτήσεως παρεμβάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως, που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 9 Ιουνίου 2000,

κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 23ης Ιανουαρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Η χρήση των γλωσσών στις διαδικασίες ενώπιον του Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: Γραφείο) διέπεται από το άρθρο 115 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1). Το άρθρο αυτό έχει ως εξής:

«1. Οι αιτήσεις κοινοτικού σήματος κατατίθενται σε μια από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

2. Οι γλώσσες του Γραφείου είναι η αγγλική, η γαλλική η γερμανική, η ισπανική και η ιταλική.

3. Ο καταθέτης δηλώνει και μια δεύτερη γλώσσα που είναι γλώσσα του Γραφείου, την οποία δέχεται ως πιθανή γλώσσα διαδικασίας σε διαδικασίες ανακοπής, έκπτωσης και ακυρότητας.

Εάν η γλώσσα στην οποία κατατέθηκε η αίτηση δεν είναι μια από τις γλώσσες του Γραφείου, το Γραφείο φροντίζει να εξασφαλίσει τη μετάφραση της αίτησης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 26, παράγραφος 1, στη γλώσσα που υπέδειξε ο καταθέτης.

4. Εάν ο καταθέτης κοινοτικού σήματος είναι ο μοναδικός διάδικος στις διαδικασίες ενώπιον του Γραφείου, τότε ως γλώσσα της διαδικασίας χρησιμοποιείται η γλώσσα στην οποία κατατέθηκε η αίτηση κοινοτικού σήματος. Εάν η αίτηση έχει γίνει σε γλώσσα άλλη από τις γλώσσες του Γραφείου τότε το Γραφείο μπορεί να επικοινωνεί εγγράφως με τον καταθέτη στη δεύτερη γλώσσα την οποία υπέδειξε αυτός στην αίτησή του.

5. Η πράξη ανακοπής και η αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας κατατίθενται σε μία από τις γλώσσες του Γραφείου.

6. Εάν η γλώσσα που επιλέγεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5, για την πράξη της ανακοπής ή την αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας, είναι η γλώσσα της αίτησης σήματος ή η δεύτερη γλώσσα που αναφέρθηκε κατά την κατάθεση της εν λόγω αίτησης, τότε η γλώσσα διαδικασίας θα είναι αυτή η γλώσσα.

Εάν η γλώσσα που επιλέγεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5, για την πράξη ανακοπής, την αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας δεν είναι ούτε η γλώσσα της αίτησης του σήματος ούτε η δεύτερη γλώσσα που αναφέρθηκε κατά την κατάθεση της αίτησης αυτής, τότε ο ανακόπτων ή ο αιτούμενος την έκπτωση ή την ακυρότητα υποχρεούται

να υποβάλει, ίδια δαπάνη, μετάφραση του εγγράφου του είτε στη γλώσσα της αίτησης σήματος, υπό τον όρο ότι αυτή είναι μια γλώσσα του Γραφείου, είτε στη δεύτερη γλώσσα που αναφέρθηκε κατά την κατάθεση της αίτησης σήματος. Η μετάφραση υποβάλλεται εντός της προθεσμίας που ορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό. Επομένως, η γλώσσα διαδικασίας θα είναι η γλώσσα αυτής της μετάφρασης.

7. Στις διαδικασίες ανακοπής, ακυρότητας, έκπτωσης και προσφυγής, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να χρησιμοποιηθεί ως γλώσσα διαδικασίας μια άλλη επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.»

- 2 Το άρθρο 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 (ΕΕ L 303, σ. 1), επαναλαμβάνει την υποχρέωση που προβλέπει το άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, βάσει της οποίας το αίτημα περί καταχώρισεως πρέπει να περιλαμβάνει μνεία μιας «δεύτερης γλώσσας».

Ιστορικό της διαφοράς

- 3 Στις 15 Μαΐου 1996 η προσφεύγουσα, η οποία είναι δικηγόρος και πληρεξούσιος στον τομέα των σημάτων στις Κάτω Χώρες, εργαζόμενη σε εταιρία που ειδικεύεται στον τομέα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, υπέβαλε στο Γραφείο, δυνάμει του κανονισμού 40/94, αίτημα καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος.
- 4 Η προσφεύγουσα ζήτησε την καταχώριση του λεκτικού σήματος ΚΙΚ.

- 5 Οι υπηρεσίες για τις οποίες ζητήθηκε η καταχώριση αυτή εμπίπτουν στην κλάση 42, υπό την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας σχετικά με την κατάταξη των προϊόντων και των υπηρεσιών για την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί.
- 6 Με τη διατυπωμένη στην ολλανδική γλώσσα αίτησή της η προσφεύγουσα δήλωσε ως «δεύτερη γλώσσα» την ολλανδική.
- 7 Με απόφαση της 20ής Μαρτίου 1998 ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση με την αιτιολογία ότι δεν επληρούτο μια τυπική προϋπόθεση, δηλαδή ότι ο αιτών οφείλει να δηλώσει ως «δεύτερη γλώσσα» την αγγλική, τη γαλλική, τη γερμανική, την ισπανική ή την ιταλική.
- 8 Στις 4 Μαΐου 1998 η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής, ισχυριζόμενη ιδίως ότι η απόφαση με την οποία ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση της ήταν παράνομη, καθόσον στηριζόταν σε παράνομη κανονιστική ρύθμιση. Συνέταξε την προσφυγή της στην ολλανδική, αλλά και, με επιφύλαξη, στην αγγλική.
- 9 Στις 2 Ιουνίου 1998 η προσφυγή παραλέμφθηκε στο τμήμα προσφυγών του Γραφείου.
- 10 Η προσφυγή αυτή απορρίφθηκε με απόφαση της 19ης Μαρτίου 1999 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), με την αιτιολογία ότι η προσφεύγουσα είχε δηλώσει ως «δεύτερη γλώσσα» την ίδια γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε για την κατάθεση της αιτήσεως καταχωρίσεως, οπότε η εν λόγω αίτηση ήταν παράτυπη, τούτο δε ανεξάρτητα από την άλλη παρατυπία της προσφεύγουσας, που συνίστατο στο ότι δεν δήλωσε ως «δεύτερη γλώσσα» μία από τις πέντε γλώσσες του Γραφείου. Με την

προσβαλλόμενη απόφαση το τμήμα προσφυγών εξέθεσε επίσης ότι το Γραφείο, περιλαμβανομένων των τμημάτων προσφυγών, δεν μπορεί παρά να εφαρμόσει τον κανονισμό 40/94, ακόμα και στην περίπτωση που έχει τη γνώμη ότι ο κανονισμός αυτός δεν είναι σύμφωνος προς το πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο. Στο πλαίσιο αυτό, το τμήμα προσφυγών υπενθύμισε ότι αρμόδιος προς εξέταση της νομιμότητας του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94 είναι ο κοινοτικός δικαστής, αποστολή του οποίου είναι η εξασφάλιση της τηρήσεως του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης.

Αιτήματα των διαδίκων

- 11 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει ή να αναθεωρήσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.
- 12 Το Γραφείο ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

- 13 Η Ελληνική Δημοκρατία ζητεί από το Πρωτοδικείο να κηρύξει την προσφυγή της προσφεύγουσας βάσιμη.

- 14 Το Βασίλειο της Ισπανίας και το Συμβούλιο ζητούν από το Πρωτοδικείο να απορρίψει την προσφυγή.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 15 Το Γραφείο επικαλείται, εκ προοιμίου, το απαράδεκτο της παρούσας προσφυγής με την οποία ζητείται να διαπιστωθεί η έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94. Θεωρεί ότι, έστω και αν το Πρωτοδικείο δεχθεί ως παράνομο τον περιορισμό των γλωσσικών επιλογών του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94, τούτο δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, το Γραφείο (ο εξεταστής, αρχικά, και το τμήμα προσφυγών, στη συνέχεια) απέρριψε την αίτηση καταχωρίσεως που υπέβαλε η προσφεύγουσα όχι με την αιτιολογία ότι η προσφεύγουσα δεν δήλωσε ως «δεύτερη γλώσσα» μία από τις γλώσσες του Γραφείου, αλλά με την αιτιολογία ότι δεν δήλωσε καθόλου μια «δεύτερη γλώσσα». Επ' αυτού, ορθά το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι με τον όρο «δεύτερη γλώσσα» στο άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94 δεν μπορεί να νοείται παρά μόνο μια γλώσσα διαφορετική από αυτήν που χρησιμοποιήθηκε για την αίτηση καταχωρίσεως.

- 16 Κατά το Γραφείο, προκύπτει εντεύθεν ότι η διάταξη στην οποία στηρίχθηκε πραγματικά η απόρριψη της εκ μέρους της προσφεύγουσας αιτήσεως καταχωρίσεως είναι

εκείνη η οποία επιβάλλει σε κάθε ενδιαφερόμενο για την καταχώριση κοινοτικού σήματος την υποχρέωση να δηλώνει στη σχετική αίτηση μαν άλλη γλώσσα έναντι της χρησιμοποιηθείσας για την κατάθεση της αιτήσεως (άρθρο 115, παράγραφος 3, πρώτο μέρος της πρώτης φράσεως: «ο καταθέτης δηλώνει και μια δεύτερη γλώσσα»). Όμως, η προσφεύγουσα ούτε καν αμφισβητεί τη νομιμότητα της εν λόγω υποχρέωσης.

- 17 Εξ αυτού το Γραφείο συνάγει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται ενδεχόμενη έλλειψη νομιμότητας του περιορισμού σε πέντε γλώσσες που προβλέπει το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 για να ζητήσει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επομένως, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλει είναι απαράδεκτη, διότι δεν υφίσταται νομική σχέση μεταξύ της προσβαλλόμενης απόφασης και της διατάξεως κατά της οποίας προβάλλεται η ένσταση. Επιπλέον, το Γραφείο παρατηρεί ότι η παρούσα διαφορά φαίνεται ότι έχει τεχνητό επίπλαστο χαρακτήρα. Η προσφεύγουσα χρησιμοποίησε την παρούσα διαδικασία αιτήσεως καταχωρίσεως, όπως εξάλλου η ίδια αναγνώρισε, απλώς ως δικονομική μέθοδευση με σκοπό να μπορέσει να υπερασπισθεί δικαστικώς τα επαγγελματικά της συμφέροντα ως ολλανδόφωνης πληρεξουσίας στον τομέα των σημάτων.
- 18 Ομοίως, κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, η έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94, την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, δεν αφορά τη συγκεκριμένη διάταξη στην οποία στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση. Επιπλέον, η προσφυγή της προσφεύγουσας είναι υποθετικού χαρακτήρα. Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν είχε επαρκές έννομο συμφέρον για να προβάλει ένσταση ελλείψεως νομιμότητας κατά του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94, δεδομένου ότι δεν προβάλλει την ένσταση αυτή με την ιδιότητα του αιτούντος την καταχώριση κοινοτικού σήματος, αλλά με την ιδιότητα του πληρεξουσίου στον τομέα των σημάτων. Η Ισπανική Κυβέρνηση θεωρεί, ακόμη, ότι η προσφεύγουσα δεν ανέφερε με σαφήνεια τις κανονιστικές διατάξεις των οποίων επικαλείται την έλλειψη νομιμότητας. Για τον λόγο αυτό, επίσης, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας είναι απαράδεκτη.
- 19 Η προσφεύγουσα απορρίπτει τους ισχυρισμούς ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας είναι απαράδεκτη. Υπογραμμίζει ότι επικαλείται την έλλειψη νομιμότητας του κανόνα κατά τον οποίο πρέπει να δηλώνεται στην αίτηση καταχωρίσεως σήματος μια δεύτερη γλώσσα, η οποία δεν μπορεί να είναι οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Παρατηρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση

στηρίζεται ακριβώς στον κανόνα κατά τον οποίο πρέπει να δηλώνεται μια δεύτερη γλώσσα, η οποία δεν μπορεί να είναι η ολλανδική. Κατά τα λοιπά, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι έχει πρόδηλο έννομο συμφέρον να ευδοκιμήσει ενώπιον του Πρωτοδικείου η προσφυγή της, περιλαμβανομένης της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας, δεδομένου ότι ενδιαφέρεται πραγματικά για την εξέταση της αιτήσεώς της περί καταχώρισεως σήματος και για την καταχώριση του δηλωθέντος λεκτικού σήματος.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 20 Πρέπει να υπομνησθεί, εκ προοιμίου, ότι, κατά το άρθρο 63, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94, προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών «επιτρέπεται για λόγους αναρμοδιότητας, παράβασης ουσιώδους τύπου, παράβασης της Συνθήκης, του παρόντος κανονισμού ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικά με την εφαρμογή τους ή για κατάχρηση εξουσίας». Εν προκειμένω, από την προσφυγή που άσκησε η προσφεύγουσα προκύπτει ότι αυτή προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι εφάρμοσε μια ρύθμιση η οποία είναι παράνομη, καθόσον αντιβαίνει προς τη Συνθήκη. Έτσι, χωρίς ωστόσο να επικαλείται ρητά το άρθρο 241 ΕΚ, η προσφεύγουσα προέβαλε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας υπό την έννοια του άρθρου αυτού, ισχυριζόμενη ιδίως ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε να μην εφαρμόσει το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 και το άρθρο 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 2868/95, λόγω του παρανόμου των διατάξεων αυτών (σημείο 16 του δικογράφου της προσφυγής), και ζητώντας από το Πρωτοδικείο, σε περίπτωση που αυτό κρίνει ότι το τμήμα προσφυγών δεν μπορούσε να μην εφαρμόσει τις ως άνω διατάξεις, να κηρύξει το ίδιο τις διατάξεις αυτές παράνομες (σημείο 23 του δικογράφου της προσφυγής).
- 21 Επίσης εκ προοιμίου πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 241 ΕΚ, «παρά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 230, πέμπτο εδάφιο, κάθε διάδικος μπορεί, επ' ευκαιρία διαφοράς που θέτει υπό αμφισβήτηση την ισχύ κανονισμού που έχει εκδοθεί από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή την ισχύ κανονισμού του Συμβουλίου, της Επιτροπής ή της [Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας], να επικαλείται το ανεφάρμοστο του κανονισμού αυτού, ενώπιον του Δικαστηρίου, για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 230, δεύτερο εδάφιο». Κατά πάγια νομολογία, το άρθρο αυτό αποτελεί έκφραση γενικής αρχής

διασφαλίζοντας σε κάθε διάδικο το δικαίωμα να αμφισβητήσει, προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση πράξεως που τον αφορά άμεσα και ατομικά, το κύρος προγενεστέρων πράξεων κοινοτικού οργάνου που αποτελούν τη νομική βάση της προσβαλλομένης απόφασεως, αν ο εν λόγω διάδικος δεν διέθετε το δικαίωμα να ασκήσει, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, ευθεία προσφυγή κατά των πράξεων αυτών, των οποίων υφίσταται έτσι τις συνέπειες χωρίς να του έχει παρασχεθεί η δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωσή τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 1979, 92/78, Simmenthal κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 407, σκέψη 39). Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι ο κανονισμός 40/94 δεν αναφέρει ρητά την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας ως παρεμπόδιον μέσο έννομης προστασίας που μπορούν να χρησιμοποιούν οι πολίτες ενώπιον του Πρωτοδικείου, όταν ζητούν την ακύρωση ή την αναθεώρηση αποφάσεως ενός τμήματος προσφυγών του Γραφείου, δεν τους εμποδίζει να προβάλλουν μια τέτοια ένσταση στο πλαίσιο τέτοιας προσφυγής. Το εν λόγω δικαίωμα απορρέει από τη γενική αρχή που συνάγεται από την προαναφερθείσα νομολογία.

- 22 Στη συνέχεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, καθόσον η προσφεύγουσα βάλλει κατά της προβλεπόμενης από το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 υποχρεώσεως να δηλώσει μια «δεύτερη γλώσσα», η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας την οποία προβάλλει πληροί όλες τις προϋποθέσεις παραδεκτού που απορρέουν από την προπαρατεθείσα νομολογία.
- 23 Πρώτον, η προσβαλλόμενη απόφαση απευθύνεται στην προσφεύγουσα.
- 24 Δεύτερον, σε αντίθεση με όσα ισχυρίζονται το Γραφείο και η Ισπανική Κυβέρνηση, υφίσταται άμεση νομική σχέση μεταξύ της προσβαλλομένης αποφάσεως, αφενός, και της υποχρεώσεως της οποίας τη νομιμότητα αμφισβητεί η προσφεύγουσα, αφετέρου (βλ., επ' αυτού, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1965, 21/64, Macchiorlati Dalmás e Figli κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 51, και της 28ης Οκτωβρίου 1981, 275/80 και 24/81, Krupp κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2489, σκέψη 32, και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Οκτωβρίου 1993, T-6/92 και T-52/92, Reinartz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1047, σκέψη 57). Είναι ασφαλώς αληθές ότι η προσφεύγουσα χρησιμοποίησε την ολλανδική για την κατάθεση της αιτήσεώς της, ότι δήλωσε την ίδια αυτή γλώσσα ως «δεύτερη γλώσσα» και ότι, επομένως, αρνήθηκε να τηρήσει τον κανόνα κατά τον οποίο πρέπει να δηλώνεται ως «δεύτερη γλώσσα» μια γλώσσα διαφορετική από τη

γλώσσα καταθέσεως, κανόνας του οποίου, επομένως, η επίκληση εκ μέρους του εξεταστή και του τμήματος προσφυγών αρκούσε προς αιτιολόγηση των αποφάσεών τους επί της αιτήσεως και της προσφυγής της προσφεύγουσας. Όμως, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλε η προσφεύγουσα αποσκοπεί ακριβώς στην απόδειξη της ελλείψεως νομιμότητας του εν λόγω κανόνα, κατά τον οποίο πρέπει να δηλώνεται ως «δεύτερη γλώσσα» μια γλώσσα διαφορετική από εκείνη που χρησιμοποιήθηκε για την κατάθεση της αιτήσεως καταχωρίσεως (εν προκειμένω, η ολλανδική). Το ζήτημα αυτό δεν διακρίνεται από εκείνο του αν ο αποκλεισμός της ολλανδικής και ορισμένων άλλων επισήμων γλωσσών της Κοινότητας ως «δεύτερης γλώσσας» είναι ή όχι νόμιμος. Πράγματι, η υποχρέωση της προσφεύγουσας να δηλώσει μια δεύτερη γλώσσα, η οποία δεν μπορεί να είναι άλλη από την αγγλική, τη γαλλική, τη γερμανική, την ισπανική ή την ιταλική, ταυτίζεται με την υποχρέωσή της να δηλώσει μια δεύτερη γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα της αιτήσεώς της, που είναι η ολλανδική.

- 25 Κατά συνέπεια, άμεση βάση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών είναι η νομιμότητα του κανόνα του άρθρου 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, κατά τον οποίο ο αιτών πρέπει να δέχεται ότι δεν έχει αυτομάτως το δικαίωμα να μετέχει σε όλες τις ενώπιον του Γραφείου διαδικασίες στη γλώσσα της αιτήσεώς του, ενώ με την προβληθείσα από την προσφεύγουσα ένσταση ελλείψεως νομιμότητας αμφισβητείται η νομιμότητα αυτού ακριβώς του κανόνα. Εξάλλου, ο ισχυρισμός του Γραφείου ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την εκ του άρθρου 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94 υποχρέωση δηλώσεως μιας δεύτερης γλώσσας είναι προδήλως εσφαλμένος. Τα υπομνήματα της προσφεύγουσας επιβεβαιώνουν ότι αντικείμενο της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλει είναι η υποχρέωση αποδοχής της ενδεχόμενης χρήσεως μιας γλώσσας διαφορετικής από τη δική της με τη δήλωσή μιας «δεύτερης γλώσσας» διαφορετικής από τη γλώσσα της αιτήσεως. Επομένως, ο κανόνας κατά του οποίου βάλλει η προσφεύγουσα ταυτίζεται απολύτως με εκείνον που αποτελούσε την άμεση νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 26 Τρίτον, δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα δεν ήταν σε θέση να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως, δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ), με αίτημα την ακύρωση του προβλεπόμενου από τον κανονισμό 40/94 γλωσσικού καθεστώτος (διάταξη του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1996, C-270/95 P, Kik κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1987, επιβεβαιώνουσα, κατόπιν ασκήσεως αναιρέσεως, τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 19ης Ιουνίου 1995, T-107/94, Kik κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1717).
- 27 Εξάλλου το Γραφείο και η Ισπανική Κυβέρνηση δεν μπορούν να προσάπτουν στην προσφεύγουσα ότι άσκησε μια «τεχνητή», «επίπλαστη» ή «υποθετική» προσφυγή.

Προκύπτει, ασφαλώς, από αλληλογραφία την οποία παραθέτει το Γραφείο, ότι η προσφεύγουσα δήλωσε την ολλανδική ως «δεύτερη γλώσσα», γνωρίζοντας ότι αυτό δεν ήταν σύμφωνο προς την ισχύουσα ρύθμιση. Ωστόσο, τούτο δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η αίτηση καταχώρισεως και η διαφορά που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της αιτήσεως αυτής απορρέει απλώς από μια μεθόδευση της προσφεύγουσας που εμποδίζει να αχθεί η διαφορά αυτή ενώπιον δικαιοδοτικού οργάνου.

- 28 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί, καταρχάς, ότι από τη δικογραφία δεν προκύπτει με επαρκή βεβαιότητα ότι η προσφεύγουσα δεν ενδιαφέρεται πραγματικά να αναγνωρισθεί το κατατεθέν λεκτικό σήμα ως σήμα της κλάσεως 42. Εξάλλου, το Γραφείο επιφύλαξε τη συνήθη μεταχείριση στην αίτηση καταχώρισεως της προσφεύγουσας, αναθέτοντάς την στο εξεταστικό τμήμα και, στη συνέχεια, διαβιβάζοντας τη διαφορά στο τμήμα προσφυγών, ενώ τα όργανα αυτά εφάρμοσαν στη συνέχεια την οικεία ρύθμιση χωρίς να διαπιστώσουν ότι επρόκειτο για τεχνητή, εικονική ή υποθετική αίτηση.
- 29 Στη συνέχεια, η αντισυμβατική συμπεριφορά της προσφεύγουσας στο πλαίσιο της υποβολής της αιτήσεώς της αποδεικνύει ότι αυτή επέμενε όσον αφορά το προβαλλόμενο δικαίωμα να μπορεί να επικοινωνεί με το Γραφείο στην ολλανδική σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, πράγμα το οποίο αποτελεί ένδειξη μιας απολύτως πραγματικής και σημαντικής διαφοράς μεταξύ της προσφεύγουσας και της κοινοτικής αρχής, η οποία, δυνάμει της γενικής αρχής που υπενθυμίζεται ανωτέρω στη σκέψη 21, μπορεί να αχθεί ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.
- 30 Ομοίως, ο ισχυρισμός της Ισπανικής Κυβερνήσεως ότι η προσφεύγουσα δεν έχει επαρκές έννομο συμφέρον για να προβάλει ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, δεδομένου ότι δεν την επικαλείται με την ιδιότητα του αιτούντος την καταχώριση κοινοτικού σήματος, αλλά με την ιδιότητα του πληρεξουσίου στον τομέα των σημάτων, δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Πράγματι, από το ιστορικό της διαφοράς και από τα αιτήματα της προσφεύγουσας προκύπτει ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας την οποία προβάλλει έχει ως σκοπό να αναγνωρισθεί ότι δεν ήταν νόμιμο να ζητηθεί από την προσφεύγουσα, με την ιδιότητά της του αιτούντος την καταχώριση κοινοτικού σήματος, να δηλώσει μια δεύτερη γλώσσα. Επομένως, η προσφεύγουσα προβάλλει ένσταση ελλείψεως νομιμότητας με την ιδιότητα του αιτούντος την καταχώριση κοινοτικού σήματος, με σκοπό να επιτύχει την ακύρωση ή την αναθεώρηση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών και, κατά συνέπεια, την επανεξέταση της

αιτήσεώς της. Τούτο δεν αποδυναμώνεται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα επικαλείται τα επαγγελματικά της συμφέροντα και τη θέση της ως προς τον ανταγωνισμό για να αποδείξει τον παράνομο χαρακτήρα της προσβαλλόμενης ρυθμίσεως.

- 31 Τέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται η Ισπανική Κυβέρνηση, η προσφεύγουσα εξέθεσε με επαρκή σαφήνεια τις κανονιστικές διατάξεις των οποίων την έλλειψη νομιμότητας επικαλείται. Πράγματι, με το δικόγραφο της προσφυγής της διατύπωσε την καταγγελία ότι εισάγονται δυσμενείς διακρίσεις με το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94, ιδίως η υποχρέωση του αιτούντος να δηλώσει μια «δεύτερη γλώσσα» της οποίας τη χρήση δέχεται ως ενδεχόμενης γλώσσας διαδικασίας για τις διαδικασίες ανακοπής, εκπτώσεως και ακυρότητας, ενώ δυσμενείς διακρίσεις δημιουργούν και τα νομικά αποτελέσματα της υποχρέωσης αυτής που προβλέπονται σε άλλες παραγράφους του άρθρου 115. Με το δικόγραφό της κατάγγειλε επίσης τον βάσει του άρθρου 115, παράγραφος 5, του κανονισμού 40/94 αποκλεισμό των λοιπών επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εκτός από τις γλώσσες του Γραφείου ως ενδεχόμενων γλωσσών καταθέσεως των πράξεων ανακοπής και των αιτήσεων εκπτώσεως και ακυρότητας.
- 32 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι είναι παραδεκτή η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη της προσφυγής της με αίτημα την ακύρωση ή την αναθεώρηση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, καθόσον η ένσταση αυτή αφορά την υποχρέωση την οποία επιβάλλει το άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94 και το άρθρο 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 2868/95. Στο πλαίσιο αυτό, ο σκοπός της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας καλύπτει και την υποχρέωση που επιβάλλουν οι ως άνω διατάξεις, όπως διευκρινίζεται, όσον αφορά την έκταση και τα έννομα αποτελέσματά της, από ορισμένες άλλες παραγράφους του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94.
- 33 Αντιθέτως, καθόσον η προβαλλόμενη από την προσφεύγουσα ένσταση ελλείψεως νομιμότητας αφορά τις λοιπές διατάξεις του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94, είναι απαράδεκτη. Πράγματι, οι διατάξεις που περιέχει το υπόλοιπο κείμενο του άρθρου 115 ουδώς αποτελούν έρεισμα της προσβαλλόμενης αποφάσεως, καθό-

σον η απόφαση αυτή αφορούσε αποκλειστικά μια αίτηση καταχωρίσεως και την υποχρέωση του αιτούντος να δηλώσει και μια δεύτερη γλώσσα, την οποία αποδέχεται ως ενδεχόμενη γλώσσα διαδικασίας για τις διαδικασίες ανακοπής, εκπτώσεως και ακυρότητας που μπορούν να κινηθούν έναντι αυτού.

Επί της ουσίας

- 34 Με την προσφυγή προβάλλεται ένας μόνο λόγος ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων που περιλαμβάνεται στο άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 12 ΕΚ).

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 35 Η προσφεύγουσα εκθέτει ότι, λόγω του γλωσσικού καθεστώτος που προβλέπει το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94, βρίσκεται σε δυσμενέστερη θέση από πλευράς ανταγωνισμού έναντι των πληρεξουσίων στον τομέα των σημάτων που προέρχονται από κράτη των οποίων η γλώσσα είναι μια από τις γλώσσες του Γραφείου. Συγκεκριμένα, έπρεπε να απασχολεί μεταφραστές, ενώ οι πληρεξούσιοι στον τομέα των σημάτων που είναι εγκατεστημένοι στα ως άνω κράτη μπορούν να μετέχουν στη διαδικασία ενώπιον του Γραφείου στη μητρική τους γλώσσα. Τούτο προκαλεί απώλεια πελατείας και, μάλιστα, καταρχάς όσον αφορά τους πελάτες που είναι εγκατεστημένοι εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και είναι υποχρεωμένοι σύμφωνα με τα άρθρα 88 και 89 του κανονισμού 40/94 να εκπροσωπούνται ενώπιον του Γραφείου από δικηγόρο ή πληρεξούσιο στον τομέα των σημάτων. Η απώλεια της πελατείας είναι επίσης προφανής όσον αφορά τους εγκατεστημένους εντός της Κοινότητας πελάτες, δεδομένου ότι αυτοί, γνωρίζοντας ότι οι υπηρεσίες ενός ολλανδόφωνου δικηγόρου ή πληρεξουσίου στον τομέα των σημάτων συνεπάγονται έξοδα μεταφράσεως, προτιμούν τις υπηρεσίες ατόμων εγκατεστημένων σε μια από τις χώρες όπου ομιλείται μια από τις γλώσσες του Γραφείου. Με τη σειρά της, η απώλεια της πελατείας πλήττει τη φήμη επιχειρήσεων όπως αυτή της προσφεύγουσας, η οποία είναι γνωστή για τις δραστηριότητές της στον τομέα των σημάτων από πολλά έτη.

- 36 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι οι δυσμενείς συνέπειες που συνδέονται με το γεγονός ότι πρέπει να προσφεύγει σε μεταφραστές δεν σχετίζονται μόνο με τα έξοδα τα οποία συνελάγεται κάτι τέτοιο, αλλά και με τον κίνδυνο ανακριβών μεταφράσεων. Πράγματι, οι μεταφραστές έχουν οπωσδήποτε ανάγκη από μια περίοδο εκμαθήσεως και πρέπει να αφομοιώσουν ορισμένες έννοιες επί των ζητημάτων που αφορούν σήματα. Επιπλέον, ορισμένες εκφράσεις και ενδείξεις στη μητρική γλώσσα δεν είναι εύκολο να μεταφραστούν.
- 37 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, ναι μεν είναι αλήθεια ότι το Γραφείο μπορεί οποτεδήποτε να αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία στη γλώσσα της αιτήσεως καταχωρίσεως, ακόμα και αν αυτή δεν είναι μια από τις γλώσσες του Γραφείου, η πείρα όμως διδάσκει ότι το Γραφείο έχει τη συνήθεια να συνεχίζει τη διαδικασία στη δεύτερη γλώσσα που δηλώθηκε. Η διαδικασία που οδήγησε στην παρούσα διαφορά αποτελεί τη μοναδική σχετική εξαίρεση.
- 38 Τέλος, η προσφεύγουσα εκθέτει ότι δυσμενής διάκριση δεν υφίσταται μόνο στο στάδιο της αιτήσεως αλλά και, για παράδειγμα, σε περίπτωση ανακοπής. Συναφώς, δέχεται ότι, επιλέγοντας μια δεύτερη γλώσσα, καθένας μπορεί να υποχρεωθεί να μετάσχει σε διαδικασία ανακοπής σε άλλη γλώσσα εκτός από τη μητρική του, υπογραμμίζει όμως ότι τούτο αποτελεί βεβαιότητα για εκείνους που δεν μεταχειρίζονται κάποια από τις γλώσσες του Γραφείου, ενώ οι χρησιμοποιούντες μια από τις γλώσσες του Γραφείου έχουν τη δυνατότητα να μετέχουν σε διαδικασία ανακοπής στη δική τους γλώσσα.
- 39 Η προσφεύγουσα καταλήγει ότι το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 και το άρθρο 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 2868/95 εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις από πλευράς Συνθήκης. Το γλωσσικό καθεστώς που δημιουργήθηκε για το Γραφείο είναι, παράλληλα, αντίθετο προς τον κανονισμό 1 του Συμβουλίου, της 15ης Απριλίου 1958, περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 14). Επ' αυτού, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι το Γραφείο πρέπει να εξομοιωθεί με τα κοινοτικά όργανα υπό την

έννοια του κανονισμού 1 και ότι ο εν λόγω κανονισμός εκφράζει ακριβώς μια από τις αρχές του κοινοτικού δικαίου από τις οποίες δεν μπορεί να προβλεφθεί παρέκκλιση με μεταγενέστερο κανονισμό του Συμβουλίου.

- 40 Επικουρικά, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αντιβαίνει προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, καθόσον το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η δεύτερη γλώσσα πρέπει να είναι οπωσδήποτε μια από τις γλώσσες του Γραφείου. Κατά την προσφεύγουσα, η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων επιτάσσει όπως το Γραφείο παρέχει τη δυνατότητα δηλώσεως οποιασδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- 41 Επικουρικότερα, η προσφεύγουσα φρονεί ότι, αν το Πρωτοδικείο δεχθεί ότι το τμήμα προσφυγών του Γραφείου δεν ήταν σε θέση να δώσει σύμφωνη προς τη Συνθήκη ερμηνεία του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94 και του άρθρου 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 2868/95, μπορεί οπωσδήποτε να αποφανθεί το ίδιο επί της νομιμότητας των ως άνω διατάξεων και να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει των διαπιστώσεών του επ' αυτού. Εντούτοις, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το τμήμα προσφυγών έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει την ισχύουσα ρύθμιση με τρόπο σύμφωνο προς τη Συνθήκη, οπότε μπορούσε να αποφασίσει διαφορετικά.
- 42 Η Ελληνική Κυβέρνηση εκθέτει ότι η κοινοτική έννομη τάξη δεν αναγνωρίζει καμία υπεροχή ορισμένων επισήμων γλωσσών έναντι άλλων και ότι η Συνθήκη ΕΚ, καθώς και ο κανονισμός 1, εκφράζουν την αρχή της πολυγλωσσίας και της ουδετερότητας έναντι των γλωσσών.
- 43 Συναφώς η Ελληνική Κυβέρνηση παραθέτει, μεταξύ άλλων, το άρθρο 21, τρίτο εδάφιο, ΕΚ και το άρθρο 248 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 314 ΕΚ). Διευκρινίζει ότι το άρθρο 33 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969 (Recueil des traités des Nations unies, τόμος 788, σ. 354), εισάγει τον γενικό κανόνα της ισοτιμίας των γλωσσικών αποδόσεων των συνθηκών των οποίων το κείμενο είναι αυθεντικό σε δύο ή περισσότερες

γλώσσες. Προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν υπάρχει κανόνας του διεθνούς δικαίου που να καθιερώνει την υπεροχή μας γλώσσας έναντι άλλων.

- 44 Εξάλλου, η ισοτιμία των επισήμων γλωσσών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τυγχάνει ευρείας αναγνώρισης από το Δικαστήριο. Εξ αυτού η Ελληνική Κυβέρνηση συνάγει ότι η απαγόρευση των διακρίσεων με βάση την ιθαγένεια περιλαμβάνει απαγόρευση των διακρίσεων με βάση τη γλώσσα.
- 45 Επομένως, κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο, θεσπίζοντας το γλωσσικό καθεστώς που προβλέπει από το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94, παρέβη μια απαγόρευση εισαγωγής δυσμενών διακρίσεων την οποία θέτει το πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο. Η παρέκκλιση αυτή έναντι του πρωτογενούς κοινοτικού δικαίου είναι ακόμη σοβαρότερη λόγω του ότι ουδόλως αιτιολογείται στον κανονισμό.
- 46 Τέλος, η Ελληνική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι η χρησιμοποίηση στην πράξη εκ μέρους της κοινοτικής διοικήσεως ορισμένων γλωσσών ως «γλωσσών εργασίας» δεν θίγει την ισοτιμία των γλωσσών. Παρατηρεί ακόμη ότι το θεσπιζόμενο με το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 γλωσσικό καθεστώς εξυπηρετεί, ασφαλώς, τους σκοπούς της διευκόλυνσεως και της συντομεύσεως των διαδικασιών, οι σκοποί όμως αυτοί εξυπηρετούνται μόνο για ένα μέρος των ενδιαφερομένων, ενώ ο μεγάλος αριθμός των καταθετών κοινοτικού σήματος περιέρχεται σε δυσμενέστερη θέση. Κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, αν πρέπει να γίνει επιλογή μεταξύ του συμφέροντος της διευκόλυνσεως των εργασιών του Γραφείου, αφενός, και του συμφέροντος κάθε ενδιαφερομένου να επικοινωνεί σε μια από τις επίσημες γλώσσες των Κοινοτήτων την οποία ομλεί, αφετέρου, το τελευταίο αυτό συμφέρον πρέπει να υπερισχύσει, από πλευράς ιδίως πρωτογενούς δικαίου και αρχής της αναλογικότητας.
- 47 Το Γραφείο υπογραμμίζει καταρχάς ότι οι διατάξεις του παραγώγου κοινοτικού δικαίου αναπτύσσουν πλήρως τα αποτελέσματά τους εφόσον τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα δεν έχουν διαπιστώσει την έλλειψη νομιμότητάς τους. Εξ αυτού συνάγει ότι κάθε υποκείμενο του κοινοτικού δικαίου, περιλαμβανομένου του ίδιου,

πρέπει να σέβεται την πλήρη ισχύ των κανονιστικών πράξεων των κοινοτικών οργάνων εφόσον το Δικαστήριο ή το Πρωτοδικείο δεν έχει διαπιστώσει την έλλειψη νομιμότητάς τους.

- 48 Στο ίδιο πλαίσιο, το Γραφείο παρατηρεί ότι δημιουργήθηκε, όσον αφορά όλα τα συστατικά του, από τον κοινοτικό νομοθέτη για να εκτελεί τις οικείες κανονιστικές διατάξεις και όχι για να αρνείται την εφαρμογή τους ή για τον έλεγχο ενδεχόμενης ελλείψεως νομιμότητάς τους. Για τον λόγο αυτό, το τμήμα προσφυγών ορθά έκρινε εαυτό αναρμόδιο να αποφανθεί επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλε η προσφεύγουσα.
- 49 Στη συνέχεια, το Γραφείο εξηγεί ότι δεν εναπόκειται στο ίδιο αλλά στο Συμβούλιο να προβάλλει επιχειρήματα που αποδεικνύουν ότι το εισαχθέν με τον κανονισμό 40/94 γλωσσικό καθεστώς είναι σύμφωνο προς το κοινοτικό δίκαιο. Υπενθυμίζει εντούτοις τη διαπίστωση του τμήματος προσφυγών, κατά την οποία, εν πάση περιπτώσει, η υποχρέωση δηλώσεως μιας δεύτερης γλώσσας δεν μπορεί να αποτελεί δυσμενή διάκριση, δεδομένου ότι κάθε καταθέτης πρέπει να τηρεί την υποχρέωση αυτή, περιλαμβανομένων των καταθετών που υπέβαλαν την αίτηση καταχωρίσεως χρησιμοποιώντας μια από τις γλώσσες του Γραφείου. Υπενθυμίζει επίσης ότι το πρόβλημα του γλωσσικού καθεστώτος αποτέλεσε το αντικείμενο πολλών συσκέψεων στο Συμβούλιο και καθυστέρησε για μερικά έτη την έκδοση του κανονισμού. Κατά το καθού, το τελικώς θεσπισθέν γλωσσικό καθεστώς εξασφαλίζει τόσο τη βιωσιμότητα του Γραφείου όσο και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- 50 Η Ισπανική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 δεν μπορεί να είναι ασυμβίβαστο προς τον κανονισμό 1, δεδομένου ότι θεσπίστηκε μεταγενέστερα. Εξάλλου, ο κανονισμός 40/94 ουδόλως αντιβαίνει προς τον κανονισμό 1. Κατά τα λοιπά, εκθέτει ότι το εισαχθέν με το άρθρο 115 του κανονισμού 40/94 γλωσσικό καθεστώς είναι απολύτως εύλογο, ιδίως διότι υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ των πέντε πλέον χρησιμοποιούμενων γλωσσών της Κοινότητας και διότι υφίσταται πάντοτε το ενδεχόμενο η ενώπιον του Γραφείου γλώσσα διαδικασίας να είναι μια από τις λιγότερο χρησιμοποιούμενες γλώσσες, για παράδειγμα όταν οι διάδικοι προβαίνουν σε σχετική συμφωνία. Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, οι διαφορές που μπορεί να δημιουργήσει το γλωσσικό καθεστώς αποτελούν τη συνέπεια της γλωσσικής καταστάσεως στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και της ανάγκης εξασφάλισης της απρόσκοπτης λειτουργίας των κοινοτικών οργάνων.

- 51 Το Συμβούλιο εκθέτει καταρχάς ότι είχε την εξουσία να παρεκκλίνει από το εισαχθέν με τον κανονισμό 1 γλωσσικό καθεστώς, δεδομένου ότι ο εν λόγω κανονισμός ουδόλως θέτει μια πάγια αρχή του κοινοτικού δικαίου. Στη συνέχεια παρατηρεί ότι το Γραφείο, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι κοινοτικό όργανο υπό την έννοια του κανονισμού 1, αλλ' ούτε και μπορεί να εξομοιωθεί προς τέτοιο όργανο.
- 52 Κατόπιν, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, στο κοινοτικό δίκαιο, δεν υφίσταται καμία απόλυτη αρχή περί ισοτιμίας των επίσημων γλωσσών. Σε αντίθετη περίπτωση το άρθρο 217 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 290 ΕΚ) δεν θα υφίστατο.
- 53 Κατά το Συμβούλιο, επιπλέον, το εισαχθέν με τον κανονισμό 40/94 γλωσσικό καθεστώς δεν επιβάλλει δυσανάλογα μεγάλους περιορισμούς σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Συναφώς, το Συμβούλιο εκθέτει ότι το καθεστώς αυτό αποσκοπεί στο να παράσχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να προβαίνουν στην καταχώριση ενός κοινοτικού σήματος στο πλαίσιο μιας ενιαίας, ταχείας, εφαρμόσιμης και προσβάσιμης από όλους διαδικασίας. Όσον αφορά το εφαρμόσιμο της διαδικασίας, το Συμβούλιο παρατηρεί ότι, έναντι της δομής του Γραφείου και των αναγκών σε μεταφραστές, μια διαδικασία ενώπιον ενός τμήματος προσφυγών του Γραφείου δεν μπορεί, για παράδειγμα, να διεξάγεται σε πολλές γλώσσες. Η επιλογή στην οποία προέβη το Συμβούλιο με την έκδοση του κανονισμού 40/94 στηρίχθηκε σε στάθμηση, αφενός, των συμφερόντων των επιχειρήσεων και, αφετέρου, των ενδεχόμενων δυσμενών συνεπειών όπως αυτών που προβάλλει η προσφεύγουσα. Συναφώς, το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι το Πρωτοδικείο έχει μόνον περιθωριακή εξουσία ελέγχου, υπογραμμίζει δε ακόμη ότι το εισαχθέν γλωσσικό καθεστώς είναι εύλογο, δεδομένου, ιδίως, ότι η αίτηση καταχωρίσεως μπορεί να υποβληθεί σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ότι το Γραφείο έχει πέντε γλώσσες και ότι το Γραφείο διενεργεί τη μετάφραση της αιτήσεως στη «δεύτερη γλώσσα».
- 54 Τέλος, το Συμβούλιο εκθέτει ότι η επιλογή του υπαγορεύθηκε επίσης από λόγους σχετικούς με τον προϋπολογισμό. Επί του ζητήματος αυτού παρατηρεί ότι, αν δεν υφίστατο το ανωτέρω επιλεγέν γλωσσικό καθεστώς, έπρεπε να προβλεφθεί για το Γραφείο συμπληρωματικός προϋπολογισμός πολλών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 55 Πρέπει να σημειωθεί, εκ προοιμίου, ότι, σε αντίθεση με όσα προβάλλει η προσφεύγουσα, ο εξεταστής και το τμήμα προσφυγών δεν είχαν αρμοδιότητα να αποφασίσουν τη μη εφαρμογή του κανόνα που προβλέπεται στο άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94 και στο άρθρο 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 2868/95. Πράγματι, μια τέτοια απόφαση θα έπρεπε οπωσδήποτε να στηρίζεται σε άρνηση συμμορφώσεως προς τους κανονισμούς αυτούς και σε ερμηνεία αντίθετη προς το σαφές περιεχόμενό τους. Έτσι, θα προβαλλόταν η αρχή περί του τεκμηρίου νομιμότητας, κατά την οποία η κοινοτική ρύθμιση αναπτύσσει όλα τα αποτελέσματά της εφόσον αρμόδιο δικαστήριο δεν διαπιστώσει σχετική έλλειψη νομιμότητας.
- 56 Επομένως, εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της νομιμότητας του γλωσσικού καθεστώτος το οποίο προέβλεψε το Συμβούλιο για το Γραφείο, λόγω της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας την οποία προέβαλε η προσφεύγουσα.
- 57 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι υφίσταται αντινομία μεταξύ του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94, αφενός, και του άρθρου 6 της Συνθήκης, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του κανονισμού 1, αφετέρου, καθόσον το άρθρο 115 αντιβαίνει προς μια αρχή του κοινοτικού δικαίου περί απαγορεύσεως δυσμενών διακρίσεων μεταξύ των επισήμων γλωσσών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- 58 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι ο κανονισμός 1 δεν είναι παρά μια πράξη του παραγωγού δικαίου, που έχει ως νομική βάση το άρθρο 217 της Συνθήκης. Το να υποστηρίζεται, όπως πράττει η προσφεύγουσα, ότι ο κανονισμός 1 εκφράζει ακριβώς μια αρχή του κοινοτικού δικαίου της ισοτιμίας των γλωσσών, από την οποία δεν επιτρέπεται παρέκκλιση ούτε καν με μεταγενέστερο κανονισμό του Συμβουλίου, ισοδυναμεί με άγνοια της φύσεώς του ως κανόνα του παραγωγού δικαίου. Δεύτερον, πρέπει να σημειωθεί ότι τα κράτη μέλη δεν καθόρισαν με τη Συνθήκη ένα γλωσσικό καθεστώς για τα θεσμικά και τα άλλα όργανα της Κοινότητας, αλλά ότι το άρθρο 217 της Συνθήκης παρέχει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο, αποφασίζον με ομοφωνία, να καθορίσει και να τροποποιήσει το γλωσσικό καθεστώς των οργάνων και να προβλέψει διαφορετικά γλωσσικά καθεστώτα. Το ως άνω

άρθρο δεν προβλέπει ότι, άπαξ το σύστημα αυτό θεσπίστηκε από το Συμβούλιο, δεν μπορεί να τροποποιηθεί ακολούθως. Επομένως, το εισαγόμενο με τον κανονισμό 1 γλωσσικό καθεστώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επέχει θέση αρχής του κοινοτικού δικαίου.

- 59 Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται το άρθρο 6 της Συνθήκης σε συνδυασμό με τον κανονισμό 1 για να αποδείξει την έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 115 του κανονισμού 40/94.
- 60 Όσον αφορά την υποχρέωση την οποία επιβάλλει στον αιτούντα την καταχώριση κοινοτικού σήματος το άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, καθώς και το άρθρο 1, κανόνας 1, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 2868/95, ότι δηλαδή οφείλει να δηλώσει «μια δεύτερη γλώσσα που είναι γλώσσα του Γραφείου την οποία δέχεται ως πιθανή γλώσσα διαδικασίας σε διαδικασίες ανακοπής, έκπτωσης και ακυρότητας», προκύπτει ότι, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας και της Ελληνικής Κυβερνήσεως, η υποχρέωση αυτή ουδόλως προσβάλλει την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.
- 61 Καταρχάς, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, με τη δήλωση μιας δεύτερης γλώσσας, ο αιτών δεν δέχεται την ενδεχόμενη χρήση της γλώσσας αυτής ως γλώσσας διαδικασίας παρά μόνον όσον αφορά τις διαδικασίες ανακοπής, έκπτωσης και ακυρότητας. Επομένως, όπως εξάλλου τούτο επιρρωννύεται από το άρθρο 115, παράγραφος 4, πρώτη φράση, του κανονισμού 40/94, εφόσον ο αιτών είναι ο μοναδικός διάδικος στις ενώπιον του Γραφείου διαδικασίες, η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε για την κατάθεση της αιτήσεως καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος είναι η γλώσσα διαδικασίας. Κατά συνέπεια, στις εν λόγω διαδικασίες, ο κανονισμός 40/94 ουδόλως συνεπάγεται αυτός καθ'αυτός διαφορετική μεταχείριση των γλωσσών, δεδομένου ότι εξασφαλίζει ακριβώς τη χρήση της γλώσσας καταθέσεως της σχετικής αιτήσεως ως γλώσσας διαδικασίας και, επομένως, ως γλώσσας στην οποία πρέπει να συντάσσονται οι έχουσες αποφασιστικό χαρακτήρα πράξεις της διαδικασίας.

- 62 Στη συνέχεια, καθόσον το άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94 επιβάλλει στον αιτούντα να δηλώσει μια δεύτερη γλώσσα, με σκοπό την ενδεχόμενη χρησιμοποίησή της ως γλώσσας διαδικασίας για τις διαδικασίες ανακοπής, εκπτώσεως και ακυρότητας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανόνας αυτός θεσπίστηκε για να επιτευχθεί ο θεμιτός σκοπός της εξευρέσεως λύσεως ως προς τη χρήση των γλωσσών για τις περιπτώσεις στις οποίες διεξάγεται διαδικασία ανακοπής, εκπτώσεως ή ακυρότητας μεταξύ διαδίκων οι οποίοι δεν προτιμούν την ίδια γλώσσα και δεν συμφωνούν μεταξύ τους για το ποια θα είναι η γλώσσα της διαδικασίας. Σχετικά με το τελευταίο αυτό ζήτημα, πρέπει να σημειωθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 115, παράγραφος 7, του κανονισμού 40/94, οι διάδικοι στις διαδικασίες ανακοπής, εκπτώσεως και ακυρότητας μπορούν να ορίζουν, κατόπιν κοινής συμφωνίας, οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ως γλώσσα διαδικασίας, δυνατότητα της οποίας μπορούν να κάνουν χρήση, ιδίως, οι διάδικοι των οποίων η προτιμώμενη γλώσσα είναι η ίδια.
- 63 Πρέπει να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο, έχοντας ως σκοπό τον προσδιορισμό της γλώσσας διαδικασίας ελλείπει συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων που δεν έχουν την ίδια προτιμώμενη γλώσσα, έστω και αν επιφύλαξε διαφορετική μεταχείριση στις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας, προέβη σε πρόσφορη και σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας επιλογή. Αφενός, το άρθρο 115, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94 δίδει τη δυνατότητα στον αιτούμενο την καταχώριση κοινοτικού σήματος να ορίσει, μεταξύ των γλωσσών των οποίων η γνώση είναι η πλέον διαδεδομένη εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκείνη που θα καταστεί η γλώσσα της διαδικασίας ανακοπής, εκπτώσεως ή ακυρώσεως σε περίπτωση που κάποιος άλλος διάδικος στη διαδικασία δεν επιθυμεί τη χρήση της πρώτης γλώσσας που επέλεξε ο αιτών. Αφετέρου, περιορίζοντας την επιλογή στις γλώσσες των οποίων η γνώση είναι η πλέον διαδεδομένη εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και αποφεύγοντας, με τον τρόπο αυτό, η γλώσσα διαδικασίας να διαφέρει απολύτως σε σχέση με τις γλωσσικές γνώσεις άλλου διαδίκου της διαδικασίας, το Συμβούλιο ενήργησε εντός των ορίων αυτού που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 1986, 222/84, Johnston, Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψη 38, και της 11ης Ιανουαρίου 2000, C-285/98, Kreil, Συλλογή 2000, σ. I-69, σκέψη 23).
- 64 Τέλος, η προσφεύγουσα και η Ελληνική Κυβέρνηση δεν μπορούν να επικαλούνται το εδάφιο που προστέθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ στο άρθρο 8 Δ της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 21 ΕΚ), κατά το οποίο «κάθε

πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται γραπτώς σε οποιοδήποτε από τα όργανα ή τους οργανισμούς, που αναφέρονται στο παρόν άρθρο ή στο άρθρο 7 [ΕΚ], σε μια από τις αναφερόμενες στο άρθρο 314 [ΕΚ] γλώσσες, και να παίρνει απάντηση στην ίδια γλώσσα». Το άρθρο 21 ΕΚ αναφέρεται στο Κοινοβούλιο και στον Διαμεσολαβητή, το δε άρθρο 7 ΕΚ μνημονεύει το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Καθόσον το εν λόγω εδάφιο έχει εφαρμογή, *ratione temporis*, στην υπό κρίση υπόθεση, το Γραφείο, εν πάση περιπτώσει, δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των θεσμικών και άλλων οργάνων που απαριθμούν τα άρθρα 7 ΕΚ και 21 ΕΚ.

- 65 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 66 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να υποχρεωθεί να φέρει, επιπλέον των δικών της εξόδων, τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Γραφείο, σύμφωνα με το αίτημά του.
- 67 Η Ελληνική Κυβέρνηση, το Βασίλειο της Ισπανίας και το Συμβούλιο, που παρενέβησαν στη διαδικασία, φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα, καθώς και τα έξοδα του καθού.**

- 3) Κάθε παρεμβάς διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.**

Mengozzi

García-Valdecasas

Tiili

Moura Ramos

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

P. Mengozzi